

A Comparative Study of the Epistemology and Aesthetics of the Primary Education System in Iran and Japan Countries

1. Alireza Salmani : Department of Educational Sciences, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Abolfazl Bakhtiari * : Department of Educational Sciences, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3. Fahmieh Ansarian : Department of Educational Sciences, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

*Corresponding Author's Email Address: bakhtyari@yahoo.com

Abstract:

Research on educational systems of different countries helps in designing programs to improve the quality of educational systems, including the education system. As a result, this research was conducted with the aim of comparative study of the epistemology and aesthetics of the primary education system in Iran and Japan countries. The present study in terms of purpose was applied and in terms of implementation method was descriptive from type of qualitative. The research population was all printed and online documents and texts related to the primary education system of Iran and Japan countries and professors of the departments of philosophy of education and curriculum of Islamic Azad Universities of Iran and Japan, which all documents and texts were selected by the total sampling method and 15 professors (10 Iranians and 5 Japanese) were selected as samples according to the principle of theoretical saturation by the purposive sampling method. The research tools were included screening from document and text and semi-structured interviews with professors, which their validity was confirmed by the triangulation method and their reliability was obtained by the agreement coefficient between the two coders of 0.81. In this research, for analysis the data were used from content analysis method in Atlas-ti software. The findings of this study showed that the primary education system in Iran and Japan has similarities and differences in terms of epistemology and aesthetics. For example, In the epistemology section in Iran emphasis on the how knowledge emerges in humans and its types, the quality of the learner's connection with the surrounding environment, the selection of teaching methods and their application and consequences, the use of methodological questions and the creation of constructive interaction between the learner, teacher and curriculum, and in Japan emphasis on the learner being and a product of learning of learner, the selection of Socratic and exploratory teaching methods and the use of practical thinking skills, separating reasons and evidence from propaganda, information from fantasy and facts from myths. Also, in the aesthetics section in Iran emphasis on the using aesthetics for improve the quality, education and flourishing of students' talents, benefiting from aesthetic education, familiarizing of students with aesthetics through family traditions such as poetry, stories and songs and providing conditions for the individual and social balanced development of all talents, and in Japan emphasis on the aesthetic ideals of its culture while accepting the modern aesthetic ideals of Western countries and being influenced by the Chinese art system, having Eastern spirituality and separating from western materialism, proximity of aesthetics with religious values and paying attention to education and learning through art. An effective education system is system that is in harmony with the ultimate goals and real needs of the current and future society. Therefore, it is essential that the primary education system in Iran country changes in order to pay more attention to the ultimate goals and real needs of the future society.

Keywords: Epistemology, aesthetics, education system, primary period, Iran, Japan.

How to Cite: Salmani A , Bakhtiari A , Ansarian F. (2024). A Comparative Study of the Epistemology and Aesthetics of the Primary Education System in Iran and Japan Countries. *Journal of Management, Education and Development in Digital Age*, 1(4), 131-143

بررسی تطبیقی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن

۱. علیرضا سلمانی ^{ID}: گروه علوم تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. ابوالفضل بختیاری ^{ID} * : گروه علوم تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۳. فهیمه انصاریان ^{ID} : گروه علوم تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: bakhtyari@yahoo.com

چکیده

پژوهش درباره نظام‌های آموزشی کشورهای مختلف به طراحی برنامه‌هایی جهت بهبود کیفیت نظام‌های آموزشی از جمله نظام آموزش و پرورش کمک می‌کند. در نتیجه، این پژوهش با هدف بررسی تطبیقی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن انجام شد. مطالعه حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع کیفی بود. جامعه پژوهش همه اسناد و متون چاپی و اینترنتی مرتبط با نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی کشورهای ایران و ژاپن و اساتید گروه‌های فلسفه آموزش و پرورش و برنامه‌درسی دانشگاه‌های آزاد اسلامی ایران و ژاپن بودند که همه اسناد و متون با روش نمونه‌گیری تمام‌شماری و ۱۵ نفر از اساتید (۱۰ ایرانی و ۵ ژاپنی) طبق اصل اشباع نظری با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل فیش‌برداری از اسناد و متون و مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با اساتید بود که روایی آنها با روش مثلث‌سازی تأیید و پایایی آنها با روش ضریب توافق بین دو کدگذار (۰/۸۱) به‌دست آمد. در این پژوهش، برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوا در نرم‌افزار Atlas-ti استفاده شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن از نظر معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی شباهت‌ها و تفاوت‌هایی وجود دارد. برای نمونه، در بخش معرفت‌شناسی در کشور ایران بر چگونگی پیدایش معرفت در انسان و اقسام آن، کیفیت ارتباط فراگیر با محیط پیرامون، انتخاب روش‌های تدریس و چگونگی کاربست و پیامدهای آن، استفاده از پرسش‌های روش‌شناختی و ایجاد تعامل سازنده بین فراگیر، معلم و برنامه‌درسی و در کشور ژاپن بر یادگیرنده و محصول یادگیری بودن فراگیر، انتخاب روش‌های تدریس سقراطی و اکتشافی و استفاده از مهارت‌های عملی تفکر، جداسازی دلایل و شواهد از تبلیغات، اطلاعات از خیالبافی و حقایق از افسانه‌ها تأکید می‌شود. همچنین، در بخش زیبایی‌شناسی در کشور ایران بر استفاده از زیبایی‌شناسی برای ارتقای کیفیت، تربیت و شکوفایی استعدادها، دانش‌آموزان، بهره‌گیری از تربیت زیبایی‌شناسانه، آشنایی دانش‌آموزان با زیبایی‌شناسی از طریق رسوم خانوادگی مانند شعر، قصه و آهنگ و فراهم کردن شرایط برای رشد متعادل فردی و اجتماعی همه استعدادها و در کشور ژاپن بر آرمان‌های زیبایی‌شناسی فرهنگ خود ضمن پذیرش آرمان‌های زیبایی‌شناسی نوین کشورهای غربی و متأثر بودن از نظام هنری کشور چین، داشتن معنویت شرقی و جداسازی از ماتریالیسم غربی، نزدیکی زیبایی‌شناسی با ارزش‌های دینی و توجه به آموزش و یادگیری از طریق هنر تأکید می‌شود. نظام آموزشی اثربخش، نظامی است که با اهداف نهایی و نیازهای واقعی جامعه فعلی و آتی هماهنگ باشد. بنابراین، ضروری است که نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی کشور ایران تغییرهایی در راستای توجه بیشتر به اهداف نهایی و نیازهای واقعی جامعه آتی داشته باشد.

کلیدواژه‌گان: معرفت‌شناسی، زیبایی‌شناسی، نظام آموزش و پرورش، دوره ابتدایی، ایران، ژاپن.

نحوه استناددهی: سلمانی، علیرضا، بختیاری، ابوالفضل، انصاریان، فهیمه. (۱۴۰۳). بررسی تطبیقی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن. نشریه مدیریت، توسعه و آموزش در عصر دیجیتال، ۱(۴) ۱۳۱-۱۴۳

مقدمه

نظام آموزش و پرورش یکی از نهادهای تاثیرگذار در پایایی، پویایی و بازتولید فرهنگ و ارزش‌های مسلط جامعه است، ارزش‌هایی که نظام فرهنگی آنها را برای بقا و ادامه کارکردهای اصلی جامعه ضروری می‌داند. بسیاری از ناهنجاری‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ریشه در باورها، افکار و رفتارهای انسان یا همان فرهنگ دارد که نظام آموزش و پرورش نقش مهم و موثری در شکل‌گیری آن دارد (Vo & Nguyen, 2025). آموزش و پرورش به‌عنوان مولفه‌ای تاثیرگذار در آینده کشورها دارای پیچیدگی‌هایی در زمینه روابط، تعامل‌ها و تغییرهای عوامل محیطی است و توجه به آن مستلزم ملاحظات زیادی می‌باشد (Corral-Abos et al., 2021). این نظام آموزشی به‌طور بالقوه یکی از مهم‌ترین، موثرترین و تعیین‌کننده‌ترین نهادهای اجتماعی در تحقق توسعه کشورها است که در بین سیستم‌های اجتماعی و اقتصادی یکی از قدیمی‌ترین و چالش‌انگیزترین نهادهای جامعه بشری محسوب می‌شود؛ به‌طوری که بسیاری از آسیب‌های اجتماعی انسان امروزی نتیجه شکست و ناتوانی این نظام یعنی نظام آموزش و پرورش است (Yang & Zhang, 2024). فراگیران ناتوان در نظام آموزش و پرورش نشان‌دهنده انحطاط نظام آموزشی است و امروزه این نظام به تغییرها و تحولات بسیاری نیاز دارد تا بتواند از کاهش خلاقیت، حفظ مطالب تکراری، افزایش جنایت، ناتوانی سیستم‌های سنجش و ارزشیابی و نابودی رهایی یابد (Sakaue, 2018). نظام آموزش و پرورش به‌عنوان یکی از عوامل موثر و تعیین‌کننده توسعه اقتصادی و اجتماعی نقش عمده‌ای در آماده‌سازی بنیادهای آموزشی و پرورشی برای تربیت نیروی انسانی و آماده‌سازی افراد برای زندگی در جامعه فردا و ارائه آموزش‌های عمومی برعهده دارد. این نظام آموزشی، نظامی باز و گسترده است که عوامل متعددی بر آن اثر می‌گذارند (Ghalujeh et al., 2025). آموزش و پرورش دوره ابتدایی نقش مهمی در جهت رشد و شکوفایی استعدادهای دانش‌آموزان دارد و برخی متخصصان نظام‌های آموزشی این دوره را پایه و اساس نظام تعلیم و تربیت می‌دانند. زیرا این دوره تاثیر زیادی در موفقیت دانش‌آموزان در همه زمینه‌های تحصیلی و غیرتحصیلی آتی دارد و فراهم‌کننده زمینه برای شکل‌گیری شخصیت مطلوب و رشد همه‌جانبه می‌باشد (Kim et al., 2022).

فلسفه آموزش و پرورش دارای مولفه‌های مختلفی است که از جمله می‌توان معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی آموزش و پرورش را نام برد (Antoniuk et al., 2021). معرفت‌شناسی دانشی است که درباره مسائلی مانند چپستی معرفت‌های انسان، منابع یا راه‌های دستیابی به آنها، اقسام و ارزشیابی انواع آنها و تعیین درستی و نادرستی آنها بحث می‌کند. در واقع، این دانش درصدد آن است کدام یک از شناخت‌های انسان درست و معتبر است و واقعیت را چنان که هست، نشان می‌دهد و کدام یک نادرست و نامعتبر است و واقعیت را چنان که هست، نشان نمی‌دهد (Doroudi, 2024). معرفت‌شناسی به‌عنوان یکی از ابعاد مبانی فلسفی به دانش عقلی-تحلیلی اشاره دارد و به بررسی چگونگی شناخت واقعیت‌ها می‌پردازد (Khandelwal et al., 2021). این مبانی فلسفی درباره دانش یا دانستن و ساخت دانش است و به این سوال‌ها معطوف می‌باشد که چه چیزی دانش است و دانش چه کسی معتبر می‌باشد (Chunnu, 2016). افراد به هر اندازه دارای معرفت‌شناسی بیشتری باشند به همان اندازه دارای درک بهتری از واقعیت هستند و این امر کمک زیادی به دستیابی به اهداف و ارتقای زندگی می‌کند (Seehawer & Breidliid, 2021). همچنین، زیبایی‌شناسی یکی دیگر از مبانی فلسفی یا همان فلسفه هنر است که درباره ماهیت زیبایی بحث می‌کند. به عبارت دیگر، به هر نوع پژوهش عام درباره هنر شامل فلسفی یا علمی، زیبایی‌شناسی اطلاق می‌گردد (Kream et al., 2022). امروزه مقصود از زیبایی‌شناسی شاخه‌ای از فلسفه و روانشناسی است که در آن به مطالعه اصول زیبایی در مقوله هنر پرداخته می‌شود. این مبانی به مجموعه‌ای از قواعد درباره طبیعت و درک زیبایی اشاره دارد که با روش درون‌نگری ذهنی و روانی مشخص می‌شود (Mack, 2024). زیبایی‌شناسی به معنای ادراک از طریق حواس است که فقط مختص به ادراک آثار هنری و زیبایی نمی‌باشد، بلکه بر هر نوع ادراک مبتنی بر حواس را دلالت می‌کند (Atay, 2015). اگرچه زیبایی‌شناسی طیفی گسترده‌ای از مفاهیم و ویژگی‌های طبیعت و واقعیت اجتماعی را دربر می‌گیرد، اما هنر مهم‌ترین ابزار زیبایی‌شناسی است که از طریق بازنمایی‌های بصری، حرکت‌ها، صداها، بیان کلامی و غیره انجام می‌شود. موضوع اصلی زیبایی‌شناسی درک منطق احساسات و عواطف انسان‌ها و چگونگی انتقال‌پذیری آنها می‌باشد (Hua et al., 2025).

پژوهش‌هایی درباره معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش انجام شده است. برای مثال Salimi & Yousefi Hamidi (۲۰۱۸) ضمن پژوهشی درباره بررسی تطبیقی فرآیند گذار و چالش‌های آن در آموزش و پرورش ایران و ژاپن به این نتیجه رسیدند که نظام آموزش و پرورش ژاپن به‌عنوان نمونه‌ای موفق از سیاست‌گذاری آموزشی

در جهان مورد تحسین همگان قرار دارد و ریشه تمام این موفقیت‌ها را باید در راهبردهای کلان دولت ژاپن جستجو کرد. در مقایسه با نظام آموزشی ژاپن، آموزش و پرورش ایران علی‌رغم تمامی تلاش‌هایی که در جهت ارتقای آن صورت گرفته موفق نبوده و ریشه این ناکامی نسبی به پایین بودن سطح تعامل در اجزای مختلف نظام آموزشی ایران بازمی‌گردد. بنابراین، با پدیدارشدن جامعه مدنی قوی و پویا و مشارکت آن در سطوح مختلف سیاست‌گذاری آموزشی تحول در نظام آموزشی ایران میسر خواهد شد (Salimi & Yousefi, 2018). Tamj d t ash & Mj al Chobgal o. (۲۰۱۴) ضمن پژوهشی درباره فرآیند تربیت شهروندی در مقطع ابتدایی آموزش و پرورش ایران و ژاپن به این نتیجه رسیدند که محتوای این سازه در ایران شامل محیط طبیعی انسان، رابطه انسان با محیط جغرافیایی، اجتماعی و فرهنگی، درک ارتباط و همبستگی با یکدیگر، ابراز همدردی نسبت به اجتماعات و مردمان دیگر، بررسی منابع طبیعی و نحوه استفاده از آنها، مطالعه حقایق درباره زمین و محصولات آن، ادراک و فهم میراث فرهنگی و ارزش‌سنجی و توسعه آن، تقویت روح وطن‌خواهی و بشردوستی و ایجاد علاقه و رغبت‌های معقول در این زمینه، کشف اصول و قواعدی که در حوادث اجتماعی دخالت دارند، فهم جریان‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، رشد درک و فهم بین‌المللی، مطالعه زمینه اجتماعی و تاریخی مسائل زمان حاضر و درک اسباب و علل پیدایش آنها، فهم و مطالعه سازمان حکومت، مطالعه نقش حکومت در تأمین رفاه عمومی، بررسی وظیفه و نقش گروه‌های اجتماعی، ادراک نحوه همکاری اقوام و ملل، آشنایی به حقوق و وظایف اتباع جامعه، ایجاد تمایلات و نظر مساعد نسبت به امور مدنی و تقویت روح دموکراسی و ایمان به آن در افراد و در ژاپن شامل طرح مباحث و اصطلاحات مربوط و نحوه استفاده کاربردی از برخی از این مفاهیم اساسی، ایده‌ها و آرمان‌های ملی مانند عدالت اجتماعی، تساوی و برابری بین افراد یک جامعه و جامعه بشری، حفظ محیط‌زیست، فناوری اطلاعات، مهارت‌های لازم برای زندگی فردی و جمعی و در میان فرهنگ‌ها و ملل مختلف جهان و آینده‌نگری در باب ظهور مسائل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و صنعتی، شناسایی عوامل و علل پیدایش صنعت و آگاهی از حل و فصل رضایت‌بخش آنها در جامعه ژاپن و جوامع بین‌الملل بود. افزون بر آن، منابع درسی در ایران شامل علوم قرآنی و تعلیمات دینی، انشای فارسی و املا فارسی، زبان فارسی یا خواندن و درک مطلب، تعلیمات اجتماعی، علوم هنری، علوم طبیعی و بهداشت، ریاضی و ورزش یا تربیت بدنی و در ژاپن شامل زبان ژاپنی، علوم اجتماعی، ریاضی، مطالعات محیط‌زیست، موسیقی، هنر و کارهای دستی، خانه‌داری یا تدبیر منزل، تربیت بدنی، تربیت اخلاقی و فعالیت‌های ویژه (مانند شرکت دانش‌آموزان در باشگاه‌ها، موسسه‌ها، مراکز راهنمایی حرفه‌ای، جشن‌ها و گردش‌های علمی مدرسه) بود. آنان نتیجه گرفتند که نقاط ضعف آموزش و پرورش ایران در مقایسه با ژاپن در محتوا شامل نپرداختن به مباحثی در راستای تقویت توانمندی فراگیران درباره چگونگی کسب آگاهی در رابطه با فناوری اطلاعات و چگونگی کاربرد آن و توجه نکردن به گنجاندن مباحثی درباره ضروری آگاهی فراگیران از مسائل مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، صنعتی و فرهنگی که در آینده به وقوع خواهد پیوست و تفکر درباره چگونگی پیدایش و روش‌های حل و فصل آن مسائل به شیوه منطقی و عقلانی بودند (Tamj d t ash & Mojalal Chobgal o, 2014). Tabri zi et al. (۲۰۰۹) ضمن پژوهشی درباره بررسی تحلیلی مبانی معرفت‌شناختی نهاد امور پرورشی در آموزش و پرورش به این نتیجه رسیدند که پیش‌فرض‌های آن شامل استقلال حوزه‌های دانشی از حوزه‌های ارزشی و استقلال مبادی دانشی، عاطفی و ارادی رفتار بودند. بر اساس پیش‌فرض اول در حوزه دانش آنچه مدنظر است واقعیت‌ها می‌باشد، اما حوزه ارزش‌ها مربوط به بایدها و نبایدهای زندگی است و میان این دو حوزه شکاف منطقی وجود دارد. همچنین، کار انتقال دانش به دانش‌آموزان ماهیتاً متفاوت و مستقل از کاری است که به پرورش بعد ارزشی، روحی و معنوی دانش‌آموزان می‌پردازد. بر اساس پیش‌فرض دوم ادراک، میل و اراده به‌عنوان عامل‌های مسئول رفتار ماهیتاً از هم متمایز و نسبت به هم از استقلال برخوردارند، لذا نهادهایی که متکفل تقویت و پرورش این عامل‌ها هستند، متفاوت و از هم متمایز خواهند بود. یعنی بخشی از آموزش و پرورش مسئول حوزه دانش و بخشی دیگر که در اینجا همان امور پرورشی خواهد بود. علاوه بر آن، بر اساس پیش‌فرض اول مسئله حوزه ارزش‌ها و بر اساس پیش‌فرض دوم مسئله حوزه‌های عاطفه و اراده می‌شود (Tabrizi et al., 2012). Rezaa'ee & Paakseresht. (۲۰۰۹) ضمن پژوهشی درباره تاثیر دیدگاه‌های معرفت‌شناسی بر فعالیت‌های یاددهی و یادگیری در نظام آموزش باز و از راه دور به این نتیجه رسیدند که رویکردهای معرفت‌شناختی مورد استفاده در این شیوه آموزشی شامل اثبات‌گرایی یا پوزیتیویسم، تعبیری یا تفسیری و انتقادی یا رهایی بودند (Rezaa'ee & Paakseresht, 2009). Aghazadeh. (۲۰۰۶) ضمن پژوهشی درباره اصول و قواعد حاکم بر فرآیند تربیت شهروندی در کشور ژاپن به این نتیجه رسیدند که تربیت شهروندی در کشور ژاپن بر دو هدف استوار است. اول اینکه خواننده را در جریان شکل‌گیری تربیت شهروندان و عوامل اجتماعی، سیاسی و اقتصادی که در طول تاریخ پرفراز و نشیب کشور ژاپن بر آن تاثیر گذاشته است. دوم آنکه

دیگران در راه ساختن و قوام‌بخشی نظام تربیت شهروندی خود چه اقدام‌هایی انجام دادند و امروزه چه تدابیری را در جهت حل و فصل مسئله‌ها و مشکل‌های ناشی از این آموزش‌ها در پیش گرفتند (Aghazadeh, 2006).

در دهه‌های اخیر، نظام‌های آموزشی از جمله نظام آموزش و پرورش مورد توجه مضاعف بسیاری از متخصصان و صاحب‌نظران قرار گرفتند. چون که این نظام‌ها نقش مهم و موثری در توسعه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه و کسب مزیت رقابتی در مقایسه با سایر جوامع دارند. این نظام آموزشی با فراهم کردن محیطی تربیتی و تعلیمی مهم‌ترین وظیفه را در توسعه دانش و آگاهی‌بخشی به مردم برعهده دارد و این مهم زمانی محقق می‌شود که نظام مذکور دارای شایسته‌ترین و محبوب‌ترین افراد باشد تا بتواند به‌طور مطلوب و شایسته رسالت خود را انجام دهد. (Sarmasti et al., 2023). بنابراین، بررسی مولفه‌های فلسفی آموزش و پرورش از جمله مولفه‌های معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی می‌تواند به شناخت بهتر نظام آموزشی کمک کند و در این زمینه استفاده از مطالعه‌های تطبیقی برای بررسی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دو کشور نیز راهگشا می‌باشد. چون با استفاده از مولفه‌های معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزشی یک کشور پیشرو می‌توان گام موثری در جهت بهبود نظام آموزشی طراحی و اجرا کرد. پژوهش درباره نظام‌های آموزشی کشورهای مختلف به طراحی برنامه‌هایی جهت بهبود کیفیت نظام‌های آموزشی از جمله نظام آموزش و پرورش کمک می‌کند. در نتیجه، این پژوهش با هدف بررسی تطبیقی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن انجام شد.

روش‌شناسی پژوهش

مطالعه حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع کیفی بود. جامعه پژوهش همه اسناد و متون چاپی و اینترنتی مرتبط با نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی کشورهای ایران و ژاپن و اساتید گروه‌های فلسفه آموزش و پرورش و برنامه‌درسی دانشگاه‌های آزاد اسلامی ایران و ژاپن بودند که همه اسناد و متون با روش نمونه‌گیری تمام‌شماری و ۱۵ نفر از اساتید (۱۰ ایرانی و ۵ ژاپنی) طبق اصل اشباع نظری با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. اساتید شرکت‌کننده در این پژوهش، بر اساس ملاک‌هایی مانند سابقه مطالعاتی، رشته تخصصی، تحصیلات، آشنایی با مسائل آموزش و پرورش و مسائل اجتماعی در حوزه نظام آموزشی کشور خود و سابقه خدمت در دوره ابتدایی انتخاب و عضوی از نمونه پژوهش حاضر شدند.

در مطالعه حاضر از دو ابزار استفاده شد؛ به‌طوری که ابزار اول شامل فیش‌برداری از اسناد و متون چاپی و اینترنتی مرتبط با نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی کشورهای ایران و ژاپن بود. برای این منظور اسناد و متون مرتبط با آموزش و پرورش هر دو کشور ایران و ژاپن بررسی و ویژگی‌ها هر یک و شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها ثبت شد. برای این منظور از منابع دست اول و دست دوم استفاده شد. در این پژوهش بیشتر منابع دست اول شامل گزارش‌های مراجع قانونی و اداره‌های دولتی آموزش عمومی، مجله‌های تخصصی، نقشه‌ها، نامه‌ها، شرح‌حال، کتب درسی و غیره و کمتر منابع دست دوم شامل وب‌سایت‌ها و وبلاگ‌ها (ابتدا اعتبار آنها بررسی و سپس در صورت مناسب بودن انتخاب شدند) بودند. ابزار دوم شامل مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با اساتید گروه‌های فلسفه آموزش و پرورش و برنامه‌درسی دانشگاه‌های آزاد اسلامی ایران و ژاپن بود. در مصاحبه از مصاحبه‌شوندگان خواسته شد تا نظرهای خود را پیرامون سوال‌های مرتبط با مبانی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش بیان کنند. برای این منظور از همه مصاحبه‌شوندگان سوال‌های یکسان و مشابهی پرسیده شد و آنها آزادانه به سوال‌های پژوهش پاسخ دادند. لازم به ذکر است که در این پژوهش برای بررسی تطبیقی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن از الگوی چهار مرحله‌ای جورج بردی استفاده شد. مراحل این الگو شامل توصیف (پژوهشگر باید به توصیف پدیده‌های تربیتی مورد پژوهش بپردازد)، تفسیر (این مرحله شامل واری‌های اطلاعات است)، هم‌جواری (در این مرحله اطلاعات مراحل اول و دوم بررسی و طبقه‌بندی می‌شوند و در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند) و مقایسه (در این مرحله مسئله تحقیق با توجه به جزئیات در زمینه شباهت‌ها و تفاوت‌ها با هدف پاسخگویی به سوال‌های پژوهش بررسی و مقایسه می‌شوند) بودند. روایی یافته‌های این مطالعه با روش مثلث‌سازی تایید و پایایی آنها با روش ضریب توافق بین دو کدگذار ۰/۸۱ به‌دست آمد.

جهت انجام پژوهش حاضر، ابتدا اسناد و متون چاپی و اینترنتی مرتبط با نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی کشورهای ایران و ژاپن بررسی و سپس با اساتید گروه‌های فلسفه آموزش و پرورش و برنامه‌درسی دانشگاه‌های آزاد اسلامی ایران و ژاپن مصاحبه به عمل آمد. در مرحله بعد اقدام به یادداشت ویژگی‌ها، شباهت‌ها و تفاوت‌های معرفت‌شناسی و

زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در دو کشور شد و در نهایت مبانی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی آنها به‌صورت تطبیقی بررسی شدند. در این پژوهش، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوا در نرم‌افزار Atlas-ti استفاده شد.

یافته‌ها

در مطالعه حاضر، ۱۵ نفر از اساتید شامل ۱۰ استاد ایرانی و ۵ استاد ژاپنی دارای ملاک‌های ورود به مطالعه حضور داشتند. در جدول ۱، نتایج فراوانی و درصد فراوانی رشته تحصیلی و مدرک تحصیلی نمونه‌های پژوهش حاضر گزارش شد.

جدول ۱. نتایج فراوانی و درصد فراوانی رشته تحصیلی و مدرک تحصیلی نمونه‌های پژوهش حاضر

متغیر	سطح	کشور ایران	کشور ژاپن
رشته تحصیلی	فلسفه آموزش و پرورش	۷	۴
	برنامه‌درسی	۳	۱
مدرک تحصیلی	دکتری تخصصی	۶	۲
	کارشناسی ارشد	۳	۲
	کارشناسی	۱	۱

طبق نتایج جدول ۱، بیشتر نمونه‌های پژوهش حاضر در کشور ایران در رشته فلسفه آموزش و پرورش (۷۰ درصد) تحصیل کرده بودند و دارای مدرک دکتری تخصصی (۶۰ درصد) بودند. همچنین، بیشتر نمونه‌های پژوهش حاضر در کشور ژاپن در رشته فلسفه آموزش و پرورش (۸۰ درصد) تحصیل کرده بودند و دارای مدرک تحصیلی دکتری تخصصی و کارشناسی ارشد (هر کدام ۴۰ درصد) بودند. در جدول ۲، نتایج معرفت‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن گزارش شد.

جدول ۲. نتایج معرفت‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن

کشور	معرفت‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی
ایران	نظام آموزش و پرورش ایران به لحاظ معرفت‌شناسی معیارهایی دارد و تربیت چه در مراحل خردسالی و چه در سطوح بالاتر آموزش از دانستی‌هایی در ارتباط با چگونگی پیدایش معرفت در انسان و اقسام آن کمک می‌گیرد. پی‌بردن به کیفیت ارتباط کودک با محیط پیرامون خود و گذر از مرحله نمادین (سمبولیک) و آغاز مرحله عینی یا انضمامی و تشکیل مفاهیم نزد او را می‌توان جستاری معرفت‌شناسی تلقی کرد. در نظام آموزش و پرورش ایران، معرفت‌شناسی گنجینه اصلی‌ترین روش‌های تدریس و تعلیم و شناسایی، تفکیک و کشف چگونگی عمل و نحوه تاثیرها و موارد خاص کاربرد انواع آنها است. از آنجا که آموزش و پرورش متضمن تدریس و تدریس متضمن معرفت است که خود به نحوه ایجاد تعامل سازنده بین فراگیر، معلم و برنامه‌درسی ارتباط می‌یابد و این مسائل در فرآیند آموزش اهمیت زیادی دارد.
ژاپن	نظام آموزش و پرورش ژاپن به دانش‌آموزان هم به‌عنوان یادگیرنده و هم به‌عنوان محصول یادگیری نگاه می‌کند. زیرا حداقل در قسمتی از مطالعه‌های خود دست به اکتشاف می‌زند؛ اکتشاف نه به این معنا که محتوای آموزش را در ساخت شناختی خود جای دهد و وحدت بخشد، بلکه بدین معنا که توانایی انتقال دانش کسب‌شده در موقعیت جدید مسئله را توسعه بخشیده و خودپنداره مثبتی به‌عنوان حل‌کننده مستقل مسئله کسب کرده باشد. چنین دانش‌آموزی محصول یادگیری است. زیرا نه تنها مفاهیم اصلی و نظریه‌های جدید را فهمیده و درونی کرده است، بلکه به‌طور همزمان مهارت‌های عملی تفکر را آموخته و می‌توان پدیده‌های طبیعی و اجتماعی را مطالعه کند تا بدین‌وسیله دلایل و شواهد را از تبلیغات، اطلاعات را از خیالبافی، حقایق را از افسانه‌ها، واقعیت را از فریب و اغفال، نظریه را از عقیده، مشاهده را از استنتاج و باورکردن را از باورنکردن تشخیص دهد.
بررسی تطبیقی و راهکار	در ایران، درباره چگونگی این تعامل و پیرامون معرفت‌شناسی و فعالیت‌های یاددهی و یادگیری در نظام آموزش و پرورش ایران می‌توان به روش‌های تدریس با اهداف و غایت‌های برنامه‌درسی رابطه‌ای نزدیک برقرار کرد که در این رهگذر معلمان مدارس برای کمک به فراگیران در کسب تجربه‌های لازم، تسلط بر مهارت‌ها با فراگیری حیطه‌ای از معرفت استفاده می‌کنند که در حکم ابزارها و راهکارها محسوب می‌شود. بنابراین، مربیان با پرسش‌های روش‌شناختی مواجه هستند که بر اساس آنها اقدام‌ها و برنامه‌هایی را جهت آموزش طراحی و اجرا می‌کنند. در ژاپن، روش‌های تدریس و یادگیری نزدیک‌ترین ارتباط را با معرفت‌شناسی

دارد. چون که اگر فرآیند شناخت بازشناسی یا ایده‌های نهانی را شامل می‌شود که از پیش در ذهن تشکیل شدند. رویکرد نظام آموزش و پرورش به یادآوردن این معرفت به وجدان آگاه فرد در دوره ابتدایی است که در این صورت موثرترین راهبرد آموزشی شیوه‌ای مانند روش سقراطی می‌باشد. بر این اساس، معرفت مستلزم تعامل ذهن و جهان خارج از ذهن است که در این صورت معلم باید بر تعدادی از شیوه‌های تدریس مانند سخنرانه، مسئله‌گشایی، بحث و گفتگو و آزمایش مسلط باشد و از آنها استفاده نماید. بنابراین، نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی ایران به جنبشی نیاز دارد که در آن دقیقاً با الزام عمیق‌تری مشخص شده باشد که به کجا برود و در آینده به چه نوع انسان‌هایی نیاز دارد. در این صورت است که متخصصان نظام آموزش و پرورش می‌توانند چارچوب مشخصی را برای تحول نظام آموزش و پرورش طراحی و تمام منابع و نیروهای کار لازم را به کار گیرند.

طبق نتایج جدول ۲، در بخش معرفت‌شناسی در کشور ایران بر چگونگی پیدایش معرفت در انسان و اقسام آن، کیفیت ارتباط فراگیر با محیط پیرامون، انتخاب روش‌های تدریس و چگونگی کاربست و پیامدهای آن، استفاده از پرسش‌های روش‌شناختی و ایجاد تعامل سازنده بین فراگیر، معلم و برنامه‌درسی و در کشور ژاپن بر یادگیرنده و محصول یادگیری بودن فراگیر، انتخاب روش‌های تدریس سقراطی و اکتشافی و استفاده از مهارت‌های عملی تفکر، جداسازی دلایل و شواهد از تبلیغات، اطلاعات از خیالیابی و حقایق از افسانه‌ها تأکید می‌شود. در جدول ۳، نتایج زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن گزارش شد.

جدول ۳. نتایج زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن

کشور	زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی
ایران	نظام آموزش و پرورش ایران بر ارتقای کیفیت، تربیت و شکوفایی استعدادهای دانش‌آموزان از طریق ادراک مسائل مربوط به زیبایی‌شناسی تأکید می‌کند، اما غالباً به آن به علت سطره و حاکمیت ارزشمندتر تلقی کردن علم مورد غفلت قرار گرفته یا به آن اهمیت کمتری داده شده است. برنامه‌درسی هنر در دوره ابتدایی یکی از جنبه‌های تربیت زیبایی‌شناسی می‌باشد و تمام ساحت‌های تربیتی در تربیت زیباشناسانه موثر هستند و وجه تمایزی بین تعریف هنر از منظر علامه جعفری و دیویی مشهود است و آن اینکه دیویی هیچ فرق روشنی بین هنرهای زیبای سودمند یا صنعتی قائل نبود، اما آنچه در وصف زیبایی‌شناسی علامه جعفری مد نظر است تمام جنبه‌های آموزش و پرورش و همه حوزه‌های یادگیری است و تربیت زیباشناسانه را از تربیت هنری که آموزش صرف هنر است، تفکیک می‌کند.
ژاپن	نظام آموزش و پرورش ژاپن به رغم پیشتازبودن این سرزمین در دنیای مدرن و پذیرش آرمان‌های زیباشناسی نوین غربی همچنان در میان هنرهای دیگر مناطق جهان از هویت و تشخصی منحصر به خود برخوردار است. اگرچه هنر ژاپن تقریباً در همه دوره‌های تاریخی خود به شدت و امدار نظام هنری کشور چین بوده، اما هنرمندان این سرزمین از آرمان‌های زیبایی‌شناسی بومی خویش نیز غافل نمانده و همواره کوشیده میان مباحث جدید وارداتی و فرهنگ و هنر سنتی خود پلی بزند و میان آنها نوعی سازش و آشتی برقرار سازد. ژاپن به‌عنوان پایگاه معنویت شرقی که آن را از ماتریالیسم متمایز می‌کند به درجه بسیار مدیون اتخاذ فلسفه هگل است؛ یعنی تعریف حقیقت به‌عنوان سیر روح در زمان تا هنگامی که به غایت درک و شناخت برسد.
بررسی تطبیقی و راهکار	در ایران، کودکان برای اولین بار از طریق رسوم خانوادگی مانند لالایی، شعر، قصه و آهنگ با هنر آشنا می‌شوند و همین فعالیت‌ها می‌توانند زمینه‌سازی کنجکاوی، رشد مهارت و تقویت یادگیری آنان در مدرسه شود. برای استمرار لذت‌آفرینی و الهام‌بخشی محیط آموزشی از دوره ابتدایی تا دانشگاه این راهبرد باید متناسب با ویژگی‌های دانش‌آموزان و دانشجویان به‌طور گسترده‌تر و تلفیقی در برنامه‌درسی گنجانده شوند. فردی که دارای ذوق و احساس پرورش یافته است، می‌تواند با دامنه گسترده و عمیق ادراک‌های خود، محرک‌های بیشتری را دریافت نماید. از طرفی معلم مهم‌ترین عامل تحقق اهداف هر نظام آموزشی است و بی‌تردید کیفیت و کارآمدی آن به کیفیت و کارآمدی معلم بستگی دارد. امروزه، آموزش چنان برپا است که بتواند زمینه‌های رشد متعادل فردی و اجتماعی، بهبود ظرفیت‌های اساسی و احساس زیبایی‌شناسی را فراهم آورد. راهبردهای آموزشی مبتنی بر زیبایی‌شناسی علاوه بر تنوع، لذت‌بخش، پربار، نوآورانه و شوق‌آفرین است و فراگیر میل به تکرار آن دارد. در ژاپن، نظام اخلاقی و نظام دینی از هم جدا هستند و ارزش زیبایی‌شناسی و ارزش دینی آن رابطه نزدیکی با یکدیگر دارند و این رابطه نزدیک میان دین و هنر فقط به این معنا نیست که دین‌های ژاپنی شالوده بیان خود را اختصاصاً بر کاربست هنر می‌گذارد، بلکه هم دین و هم هنر سعی می‌کنند به آرامش جان برسند و اشیا را چنانچه که هستند، دریابند. در اینجا است که ارزش دینی و ارزش زیبایی‌شناختی یکی می‌شود و بر همین اساس بسیاری از صفاتی که برای زیبایی‌شناسی ژاپنی به کار برده می‌شوند از خصوصیات آیینی ژاپن گرفته شده است. این آمیزه به نظامی زیبایی‌شناسی منتهی می‌شود که بیش از هر جا در گستره هنرهای ژاپن ظهور و بروز می‌یابد و مهم‌ترین هدف تدریس زیبایی‌شناسی یادگیری از طریق هنر یا گسترش سواد زیبایی‌شناسی است و هدف آنها افزایش توانایی فراگیران در بیان ادراک‌ها، احساس‌ها و اندیشه‌ها از طریق شکل‌دادن به رسانه‌هایی مانند رنگ، خاک، موسیقی و حرکات بدنی است تا خلاقیت، قدرت تخیل و تفکر، پشتکار، اعتمادبه‌نفس و روحیه انتقادی توسعه یابد. بنابراین، اگر در نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی ایران موضوع‌های درسی در مدارس با راهبردهایی مانند داستان‌سرای، نمایش، تخیل و بهره‌گیری از نمادهای هنری ارائه شود، رابطه هیجانی بین گوینده و مخاطب تقویت شده و فراگیران موضوع‌های درسی را با علاقه و نگرش مثبت‌تری دنبال می‌کنند و در درک روابط هستی عملکرد بهتری دارند.

طبق نتایج جدول ۳، در بخش زیبایی‌شناسی در کشور ایران بر استفاده از زیبایی‌شناسی برای ارتقای کیفیت، تربیت و شکوفایی استعدادهاى دانش‌آموزان، بهره‌گیری از تربیت زیبایی‌شناسانه، آشنایی دانش‌آموزان با زیبایی‌شناسی از طریق رسوم خانوادگی مانند شعر، قصه و آهنگ و فراهم کردن شرایط برای رشد متعادل فردی و اجتماعی همه استعدادها و در کشور ژاپن بر آرمان‌های زیبایی‌شناسی فرهنگ خود ضمن پذیرش آرمان‌های زیبایی‌شناسی نوین کشورهای غربی و متأثر بودن از نظام هنری کشور چین، داشتن معنویت شرقی و جداسازی از ماتریالیسم غربی، نزدیکی زیبایی‌شناسی با ارزش‌های دینی و توجه به آموزش و یادگیری از طریق هنر تاکید می‌شود. نظام آموزشی اثربخش، نظامی است که با اهداف نهایی و نیازهای واقعی جامعه آتی هماهنگ باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه و بررسی تطبیقی نظام‌های آموزش پرورش کشورهای مختلف به شناخت قوت‌ها و ضعف‌های موجود و ارائه راهکارهایی جهت بهبود وضعیت موجود کمک می‌کند. بر همین اساس، این پژوهش با هدف بررسی تطبیقی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن انجام شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن از نظر معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی شباهت‌ها و تفاوت‌هایی وجود دارد. برای نمونه، در بخش معرفت‌شناسی در کشور ایران بر چگونگی پیدایش معرفت در انسان و اقسام آن، کیفیت ارتباط فراگیر با محیط پیرامون، انتخاب روش‌های تدریس و چگونگی کاربست و پیامدهای آن، استفاده از پرسش‌های روش‌شناختی و ایجاد تعامل سازنده بین فراگیر، معلم و برنامه‌درسی و در کشور ژاپن بر یادگیرنده و محصول یادگیری بودن فراگیر، انتخاب روش‌های تدریس سقراطی و اکتشافی و استفاده از مهارت‌های عملی تفکر، جداسازی دلایل و شواهد از تبلیغات، اطلاعات از خیابانی و حقایق از افسانه‌ها تاکید می‌شود. همچنین، در بخش زیبایی‌شناسی در کشور ایران بر استفاده از زیبایی‌شناسی برای ارتقای کیفیت، تربیت و شکوفایی استعدادهاى دانش‌آموزان، بهره‌گیری از تربیت زیبایی‌شناسانه، آشنایی دانش‌آموزان با زیبایی‌شناسی از طریق رسوم خانوادگی مانند شعر، قصه و آهنگ و فراهم کردن شرایط برای رشد متعادل فردی و اجتماعی همه استعدادها و در کشور ژاپن بر آرمان‌های زیبایی‌شناسی فرهنگ خود ضمن پذیرش آرمان‌های زیبایی‌شناسی نوین کشورهای غربی و متأثر بودن از نظام هنری کشور چین، داشتن معنویت شرقی و جداسازی از ماتریالیسم غربی، نزدیکی زیبایی‌شناسی با ارزش‌های دینی و توجه به آموزش و یادگیری از طریق هنر تاکید می‌شود. نظام آموزشی اثربخش، نظامی است که با اهداف نهایی و نیازهای واقعی جامعه آتی هماهنگ باشد. بررسی‌ها پژوهشگران نشان داد که پژوهشی تطبیقی درباره معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی در کشورهای ایران و ژاپن انجام نشده است، اما از جهانی نتایج پژوهش حاضر همسو با نتایج پژوهش‌های *Salimi & Yousefi Hamidi (۲۰۱۸)*، *Tanjidash & Mj al al (۲۰۱۴)*، *Chobgalo (۲۰۱۴)*، *Tabrizi et al (۲۰۰۹)*، *Rezaa'ee & Paakseresht (۲۰۰۹)* و *Aghazadeh (۲۰۰۶)* همسو بود.

در تفسیر و تشریح یافته‌های این پژوهش می‌توان استنباط کرد که در ایران، تمرکز نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی بر یادگیری نظری و حفظ اطلاعات است و دانش‌آموزان را در یادگیری مهارت‌های حافظه و تفکر تحلیلی تقویت می‌کند. در ژاپن، تمرکز نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی بر یادگیری عملی و کار گروهی، مهارت‌های اجتماعی و تعاملی است. این تفاوت‌ها می‌توانند به‌عنوان فرصت‌هایی برای یادگیری و تبادل دانش بین دو کشور عمل نمایند. همچنین، در ایران ما با تک ستاره‌ها روبرو هستیم، در حالی که در حوزه پویایی‌شناسی نظام آموزشی ژاپن افراد ممتاز و ستاره زیادی دیده نمی‌شود و این حوزه ساختنی است که با استراتژی‌های منسجم پدید می‌آید. اگرچه ممکن است آموزش و پرورش بر نهادهای دیگر به‌صورت منفرد موفق باشد که نیاز به بحث، بررسی و ارزیابی دارد، اما جزایر منفصل محسوب می‌شود. در ایران، دستورهای یکسان از یک حوزه صادر می‌شود، اما در جامعه به شکل متعارض و ناهمسو خود را نشان می‌دهد که گاهی همنوایی یعنی بین آنها دیده نمی‌شود. بسیار دیده شده که دانش‌آموزان به محض ورود به حوزه همسالان یا مدرسه دچار چندگانگی می‌شوند که برای آنها هیچ دلیل قانع‌کننده‌ای یافت نمی‌شود. وقتی در مدرسه یک سری حوزه‌های روتین و مشخص نوشته می‌شود که با نیازهای در حال تغییر جامعه اصلاً هماهنگی ندارد، وجود چنین سوءکارکردهایی طبیعی خواهد بود. همچنین، وقتی صحبت از نظام آموزشی می‌شود به موازات آن بحث نظام پرورشی هم پیش می‌آید. در ژاپن از روش‌های جالبی برای رشد و پرورش روحیه افراد استفاده می‌کند. برای نمونه در نظافت مدرسه از نیروی کار دانش‌آموزان استفاده می‌نمایند و با برنامه‌ریزان در

هر منطقه‌ای با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و اقلیمی آن منطقه عمل می‌کند. در نظام آموزش و پرورش ژاپن فضیلت اخلاقی و حوزه‌های فردی اهمیت اساسی دارد و این دیدگاه می‌تواند چراغ راهنمایی برای سایر فرهنگ‌ها مثل ایران باشد. جامعه ژاپن از همان ابتدا حوزه اخلاقیات را محدود به سنت نمی‌دانست، اگر ما اخلاق را در درون سنت وارد کنیم به تدریج آنها به درون رسوم وارد می‌شود و کارکرد اجتماعی اخلاقیات ضعیف می‌شود. درباره ژاپن قضیه عکس این رویداد است و آنها می‌گویند ما در برابر غربی‌ها و کشورهای که دارای برنامه‌ریزی دقیق برای نظام آموزشی هستند به واسطه داشتن یک پیشینه فرهنگی، تاریخی و اخلاقی ملزم به کار کردن روی این مبانی هستند. مهم‌ترین راه برای ورود به درون شخصیت افراد احترام گذاشتن به آنها است. در ژاپن احترام‌گذاری به فرد از همان ابتدای تولد آغاز می‌شود و در کل مراحل جامعه‌پذیری ادامه می‌یابد. نکته مهم اینکه دوست داشتن شرط توفیق در کنش متقابل افراد قلمداد می‌شود و بر همین اساس بر روی دوست داشتن متمرکز می‌گردد. در مجموع می‌توان گفت که پرورش وقتی در جامعه رشد می‌کند که ما بتوانیم دانش‌آموزان را به صورت کلی و همه‌جانبه بشناسیم و به آنها احترام بگذاریم و آنها را دوست داشته باشیم.

محدودیت‌های این پژوهش شامل عدم تعمیم‌پذیری نتایج و یافته‌ها به دلیل وجود اختلاف‌های فرهنگی و مذهبی است. محدودیت‌های دیگر پژوهش حاضر شامل عدم دسترسی مستقیم به وزارت آموزش و پرورش کشور ژاپن و پیشینه پژوهشی اندک درباره مبانی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام‌های آموزشی از جمله نظام آموزش و پرورش کشورهای مختلف بودند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های بیشتری درباره بررسی تطبیقی مبانی معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی و سایر دوره‌ها در کشورهای مختلف انجام شود. معرفت‌شناسی و زیبایی‌شناسی نقش عمده‌ای در اهداف نظام آموزشی دارد و بر همین اساس نظام آموزش و پرورش باید با برنامه‌ریزی دقیق و منسجم به تربیت صحیح افراد در راستای دستیابی به معیارهایی چون اخلاقیات، دانش و معرفت، درک بیش و مهارت‌ها گام بردارد. همچنین، از آنجایی که دستگاه‌ها و سیستم‌های مختلف آموزشی و فرهنگی اعم از دولتی، غیردولتی و نمونه مردمی هر کدام راه خود را می‌رود و فاقد یک برنامه‌ریزی کلان و منسجم هستند. بنابراین، اولین ضرورت در آموزش و پرورش نظم‌بخشی به این رفتارها است که به نظر می‌رسد ایجاد هسته‌هایی که بتواند تحول در نظام آموزشی را با توجه به تجربه‌های کشورهای موفق مورد ارزشیابی قرار دهد، نیاز است. در نتیجه، یک برنامه‌ریزی منسجم به اصلاح و بهبود وضعیت آموزش دوره ابتدایی کشور به‌ویژه از حیث ارتقای کیفیت آموزش‌ها، افزایش زمان مفید آموزش و بالاخره تعریف مجدد از سواد و اقسام آن مانند سواد کامپیوتری، سواد تکنولوژی و سواد فرهنگی کمک خواهد کرد. نظام آموزشی اثربخش، نظامی است که با اهداف نهایی و نیازهای واقعی جامعه فعلی و آتی هماهنگ باشد. بنابراین، ضروری است که نظام آموزش و پرورش دوره ابتدایی کشور ایران تغییرهایی در راستای توجه بیشتر به اهداف نهایی و نیازهای واقعی جامعه آتی داشته باشد.

تشکر و قدردانی

از همه کسانی که سهمی در انجام این مطالعه داشتند، تشکر می‌گردد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این پژوهش با یکدیگر مشارکت فعال داشتند.

تعارض منافع

در این مطالعه بین نویسندگان تعارض منافی وجود نداشت.

حمایت مالی

این مطالعه با هزینه شخصی دانشجو انجام شد.

موازن اخلاقی

در این پژوهش، موازن اخلاقی مانند رازداری، محرمانه ماندن اطلاعات شخصی و غیره رعایت شد.

Extended Summary

Introduction

Many cultural, political, social and economic anomalies are rooted in human beliefs, thoughts and behaviors or culture, which the education system plays an important and effective role in shaping (Vo & Nguyen, 2025). Education as an influential component in the future of countries has complexities in the field of relationships, interactions and changes in environmental factors and paying attention to it requires many considerations (Corral-Abos et al., 2021). Disabled learners in the education system indicate the degeneration of the education system, and today this system needs many changes and developments in order to be free from the decline in creativity, retention of repetitive material, increase in crime, inability of assessment and evaluation systems and destruction (Sakaue, 2018). Primary education plays an important role in the growth and development of students' talents and some experts in educational systems consider this period to be the foundation of the education system. because this period has a great impact on students' success in all future academic and non-academic fields and provides the basis for the formation of a desirable personality and comprehensive development (Kim et al., 2022).

The philosophy of education has various components, including education epistemology and aesthetics (Antoniuk et al., 2021). Epistemology as one of the dimensions of philosophical foundations refers to rational-analytical knowledge and examines how to recognize realities (Khandelwal et al., 2021). This philosophical foundation is about the knowledge and construction of knowledge and it focuses on the questions of what is knowledge and whose knowledge is valid (Chunnu, 2016). The more epistemology people have, the better their understanding of reality will be and this will greatly help them achieve their goals and improve their lives (Seehawer & Breidlid, 2021).

Also, aesthetics is another philosophical foundation or philosophy of art that discusses the nature of beauty. In the other words, any general study of art, including philosophical or scientific is referred to as aesthetics (Kream et al., 2022). Aesthetics means perception through the senses, which is not only specific to the perception of works of art and beauty, but also implies any type of perception based on the senses (Atay, 2015). Although aesthetics encompasses a wide range of concepts and features of nature and social reality, but art is the most important tool of aesthetics, which is carried out through visual representations, movements, sounds, verbal expression, etc. The main subject of aesthetics is understanding the logic of human feelings and emotions and how they are transmitted (Hua et al., 2025).

Research on educational systems of different countries helps in designing programs to improve the quality of educational systems, including the education system. As a result, this research was conducted with the aim of comparative study of the epistemology and aesthetics of the primary education system in Iran and Japan countries.

Methods and Materials

The present study in terms of purpose was applied and in terms of implementation method was descriptive from type of qualitative. The research population was all printed and online documents and texts related to the primary education system of Iran and Japan countries and professors of the departments of philosophy of education and curriculum of Islamic Azad Universities of Iran and Japan, which all documents and texts were selected by the total sampling method and 15 professors (10 Iranians and 5 Japanese) were selected as samples according to the principle of theoretical saturation by the purposive sampling method. The professors participating in this study were selected based on criteria such as study background, field of specialization, education, familiarity with educational and social issues in their country's educational system and experience in elementary education and became a part of the research sample. The research tools were included screening from document and text and semi-structured interviews with professors, which their validity was confirmed by the triangulation method and

their reliability was obtained by the agreement coefficient between the two coders of 0.81. In this research, for analysis the data were used from content analysis method in Atlas-ti software.

Findings

The findings of this study showed that the primary education system in Iran and Japan has similarities and differences in terms of epistemology and aesthetics. For example, In the epistemology section in Iran emphasis on the how knowledge emerges in humans and its types, the quality of the learner's connection with the surrounding environment, the selection of teaching methods and their application and consequences, the use of methodological questions and the creation of constructive interaction between the learner, teacher and curriculum, and in Japan emphasis on the learner being and a product of learning of learner, the selection of Socratic and exploratory teaching methods and the use of practical thinking skills, separating reasons and evidence from propaganda, information from fantasy and facts from myths. Also, in the aesthetics section in Iran emphasis on the using aesthetics for improve the quality, education and flourishing of students' talents, benefiting from aesthetic education, familiarizing of students with aesthetics through family traditions such as poetry, stories and songs and providing conditions for the individual and social balanced development of all talents, and in Japan emphasis on the aesthetic ideals of its culture while accepting the modern aesthetic ideals of Western countries and being influenced by the Chinese art system, having Eastern spirituality and separating from western materialism, proximity of aesthetics with religious values and paying attention to education and learning through art.

Discussion and Conclusion

Epistemology and aesthetics play a major role in the goals of the educational system and accordingly, the education system must take steps with careful and coherent planning to properly educate individuals in order to achieve standards such as ethics, knowledge and understanding, understanding insight and skills. Also, since various educational and cultural institutions and systems, including governmental, non-governmental and grassroots, each go their own way and lack a comprehensive and coherent plan. Therefore, the first necessity in education is to regulate these behaviors, which seems to require the creation of nuclei that can evaluate the transformation in the educational system according to the experiences of successful countries. As a result, a coherent plan will help reform and improve the state of primary education in the country, especially in terms of improving the quality of education, increasing the useful time of education and finally redefining literacy and its types such as computer literacy, technological literacy and cultural literacy. An effective education system is system that is in harmony with the ultimate goals and real needs of the current and future society. Therefore, it is essential that the primary education system in Iran country changes in order to pay more attention to the ultimate goals and real needs of the future society.

References

- Aghazadeh, A. (2006). The principles and rules governing the process of citizenship: investigating the characteristics and changes happened in citizenship education in Japan. *Journal of Educational Innovations*, 5(3), 45-66. https://noavaryedu.oerp.ir/article_78802.html?lang=en
- Antoniuk, V. Z., Alendar, N. I., Bartkiv, O. S., Honcharuk, O. V., & Durmanenko, O. L. (2021). Axiological approach in professional pedagogical education. *Linguistics and Culture Review*, 5(4), 687-699. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1709>
- Atay, R. (2015). The importance of aesthetics in theological education: A philosophical reading of the recent discussions in the Turkish case. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 174, 1255-1261. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.745>

- Chunnu, W. (2016). Negotiating worlds (yards, shantytowns, ghettos, garrisons): Inequality maintained and the epistemologies of social factors Influencing stratification and education in Jamaica. *International Journal of Educational Research*, 78, 32-40. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2016.05.006>
- Corral-Abos, A., Aibar, A., Estrada-Tenorio, S., Julian, J. A., Ibor, E., & Zaragoza, J. (2021). Implications of school type for active commuting to school in primary education students. *Travel Behaviour and Society*, 24, 143-151. <https://doi.org/10.1016/j.tbs.2021.03.007>
- Doroudi, Sh. (2024). On the paradigms of learning analytics: Machine learning meets epistemology. *Computers and Education: Artificial Interlligence*, 6, 100192. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2023.100192>
- Ghalujeh, O., Jahanian, R., & Salimi, M. (2025). Determining the effective factors on the development of blended training in education of Tehran city and examining the current situation. *Sociology of Education*, 11(1), 35-44. <https://doi.org/10.22034/ijes.2024.2041857.1631>
- Hua, W., Guo, N., Zhu, D., Wu, Y., Tang, W., & Fang, Q. (2025). The undergraduate nursing students' experience and perceptions of aesthetics education: A qualitative study. *Nurse Education Today*, 148, 106642. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2025.106642>
- Khandelwal, R., Kolte, A., Pawar, P., & Martini, E. (2021). Breaking out of your comfort zone: an archival research on epistemology in inclusive education pedagogy for Industry 4.0. *International Journal of Educational Management*, 36(4), 364-380. <https://doi.org/10.1108/IJEM-02-2020-0090>
- Kim, J. H., Hailu, B. H., Rose, P. M., Rossiter, J., Teferra, T., & Woldehanna, T. (2022). Persistent inequalities in early years' access and learning: evidence from large-scale expansion of pre-primary education in Ethiopia. *Early Childhood Research Quarterly*, 58, 103-114. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2021.07.006>
- Kream, E. J., Jones, V. A., & Tsoukas, M. M. (2022). Balancing medical education in aesthetics: Review and debate. *Clinics in Dermatology*, 40(3), 283-291. <https://doi.org/10.1016/j.clindermatol.2021.11.011>
- Mack, K. S. (2024). Can we do this online? An aesthetic inquiry on virtual studio management education. *The International Journal of Management Education*, 22(2), 100994. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2024.100994>
- Rezaa'ee, M. H., & Paakseresht, M. J. (2009). The impact of epistemological perspectives on teaching and learning in Open and distant Educational systems. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education*, 4(4), 9-36. <https://doi.org/10.22051/jontoe.2008.223>
- Sakaue, K. (2018). Informal fee charge and school choice under a free primary education policy: Panel data evidence from rural Uganda. *International Journal of Educational Development*, 62, 112-127. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2018.02.008>
- Salimi, L., & Yousefi Hamidi, S. (2018). A comparative study of the transition process and its challenges in education in Iran and Japan. *Journal of Curriculum Development and Educational Planning Research*, 8(2), 39-58. <https://sanad.iau.ir/en/Journal/jcdepr/Article/684331?jid=684331>
- Sarmasti, Zh., Kian, M., Mahdavi Nasab, Y., & Ali Asgari, M. (2023). Identifying the platforms, obstacles and strategies of digital literacy in order to promoting the level of professional competence of teachers. *Sociology of Education*, 9(2), 455-464. <https://doi.org/10.22034/10.22034/ijes.2024.2017823.1519>
- Seehawer, M., & Breidlid, A. (2021). Dialogue between epistemologies as quality education. Integrating knowledges in Sub-Saharan African classrooms to foster sustainability learning and contextually relevant education. *Social Sciences & Humanities Open*, 4(1), 100200. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2021.100200>
- Tabrizi, H., Safaie Moghaddam, M., & Marashi, S. M. (2012). An analysis of the philosophical foundations of Fostering Department in Iranian Education System. *Journal of Educational Sciences*, 18(2), 7-30. https://education.scu.ac.ir/article_10130.html?lang=en
- Tamjdtash, E., & Mojalal Chobgalo, M. A. (2014). A comparative study on citizenship education curriculum in elementary schools of the Islamic Republic of Iran and Japan. *Journal of Socio-Cultural Changes*, 1(1), 18-32. <https://sanad.iau.ir/en/Journal/aukh/Article/1075297/FullText>
- Vo, M. T., & Nguyen, X. L. (2025). Applying extended theory of planned behaviour to develop a high school traffic education programme. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 109, 588-606. <https://doi.org/10.1016/j.trf.2024.12.032>
- Yang, L., & Zhang, L. (2024). Online teaching, gender differences and education outcomes: Evidence from Chinese urban high schools during the COVID-19. *Journal of Comparative Economics*, 52(2), 534-553. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2024.02.002>

